

NEK SE BISTRI!

SOKOLSTVO PREMA VJERI.

„Ja sam trgovački pomoćnik i član Sokola pa češće puta čujem, da je vodstvo Sokola pošlo protuvjerskim smjerom, pače kažu, da sokol ne može da bude kršćanin. — Molim cijenjeno uredništvo, da mi odgovori, da li je to istina.“

Odgovor. Živa je istina, što ste čuli. U potvrdu ove tvrdnje iznijet ćemo samo nekoliko činjenica iz brošure: *Kulturna načela sokolstva u Českoj i Jugoslaviji*, Zagreb 1920. (Naručite ju u „Hrvatskog Katoličkog Narodnog Saveza“ u Zagrebu, Kaptol 27. Cijena K 6.—).

1. Na sokolskom predavanju u Zagrebu 22. travnja o. g. (1920.) rekao je sokolaš neki Dušan Grubić uz odobravanje „sokola“ i „sokolica“: „Braćo i sestre! Zastupnici se ni jedne religije ne mogu složiti s našim današnjim izvodima. Jer svaka religija uzima, da svijet nije od vijeka, nego da ga je stvorilo neko Božanstvo. A za nas, kao i uopće za znanost, materija je vječna.“ Zatim je isti Grubić tvrdio, da je svijet i Božanstvo jedno isto. Tim se poriče prvi članak vjere, koji glasi: „Vjerujem u Boga Oca, Stvoritelja neba i zemlje.“ Grubić govori o „nekome Božanstvu“: poriče dakle Boga. — To isto poriče, kad veli, da je materija i Bog isto; jer pravo je rekao poznati skeptik Heine: ako je sve Bog, onda nije ništa Bog.

2. U predavanju 29. travnja rekao je predavač uz pljesak sokola: „Crkva i vjera uče, da čovjek ima dušu i tijelo, a znanost pozna samo tijelo — materiju.“ — „Postanak se ljudskog roda ne da tumačiti drukčije, nego da je čovjek postao od majmuna(!). Dokaz je tomu majmuno-čovjek na Javi. Time prelazimo iz fantaziranja, u koje nas je bacila u prvom redu Crkva i vjersko maštanje, u realnost . . .“ Dakle čovjek je životinja i ništa drugo! — Taj dobričina, koji tvrdi, da je čovjek postao od majmuna, valjda nije ni čuo, da ista „znanost“ izvodi postanak majmuna od čovjeka. Nepristrani pak učenjaci, koji nisu kršćani, lojalno priznaju, da ni jedna ni druga tvrdnja nije dokazana.

3. Dne 6. svibnja izjavljuje predavač uz pljesak „sokola“ i „sokolica“: „Besmrtnost duše je fantazija i plitki fantom, kojim osobito kršćanska vjera zavarava svoje pristaše.“ Reče i — ostade živ! Tko ovako šta izvali, ne bi smio da govori o plitkosti. Uvjerenje o besmrtnosti duše i o prekrogobnom životu, jest tekovina čovjeka, otkad mu znanost pozna tragove. Čitav rod ljudski od vajkada čvrsto drži, da se život čovječji ne završuje življenjem na ovoj zemlji. — „Svu tu zgradu starog sujevjerja, koju je podiglo kršćanstvo, treba razrušiti, a onda sagraditi modernu i novu zgradu, što se temelji na načelu, da je sve samo jedno: materija.“ Poriče dakle čovjeku dušu. Pače on se

žesti i kaže, da je najveći neprijatelj čovječanstva kršćanstvo, osobito Crkva katolička, jer „propovijeda vjeru u besmrtnost duše i time počinja najveći zločin pogođujući egoizmu pojedinaca.“ Ovo već nije plitkost, ovo je — da prostite — glupost. — Objavljena od Boga nauka o vječnom blaženstvu, odgovara najsitnijoj težnji ljudskog srca, a to je težnja za srećom. Ta težnja za srećom, koja se u ovom životu ne može postići, izvire iz najdubljih dubina ljudskoga bića. Tko toga ne zna, neka o besmrtnosti duše i ne govori.

4. Na mariborskom sokolskom sletu skupština je delegata „Jugoslavenskog sokoškog saveza“ 30. kolovoza 1920. jedno-glasno prihvatila rezolucije proti katoličkim orlovima pa se tu među inim veli: „Klerikalizam i Sokolstvo se isključuju.“ Riječju „klerikalizam“ protivnici kršćanstva obično hoće da opsjene ne-upućene ljude: dok su još antiklerikalci slabi tumače klerikalizam kao prevlast duhovnoga staleža u javnom životu, a misle zapravo samo kršćanstvo, njegove dogme i sredstva posvećenja.

Česki sokoli tako postupahu. Godine 1910. navijestiše boj samo „klerikalizmu“, a godine 1920. već jasno kažu, što su mislili pod klerikalizmom; oni sad priznaju, da su 1910. govorili prikriveno, pa ustaju protiv „nesretne definicije, da je klerikalizam samo zloraba vjere,“ i ističu, da je „jasno, da je pitanje klerikalizma pitanje vjere, kod nas poglavito pitanje katoličanstva. Katolicizam ja klerikalizam, čitav i uvijek . . . ukratko, jesmo i moramo biti proti katolicizmu.“ Taj protuvjerski smjer prihvaća jugoslavenski Sokol i veli, da je „duh českega sokolstva zavladao i našim sokolstvom.“ — To je naglasio i načelnik Vidmar na glavnoj skupštini sokolskoga Saveza SHS: „Poznamo samo jedno Sokolstvo, to je Sokolstvo Tirša i Fügnera; drugoga Sokolstva ne poznamo i ne priznajemo. Idemo češkim putem i ići ćemo i u buduće.“ Dakle — proti svakoj vjeri, napose kršćanskoj! Tim da što ne ću da reknem, da je svaki sokol bezvjerac: mnogi još i ne znaju, kamo ih vodstvo Sokola vodi.

5. Mariborska sokolska rezolucija proti katoličkim orlovima glasi ovako: „Orlovska je organizacija sagrađena na načelima, koja se protive razvoju našega naroda, duhu samosvijesti, čovječnosti i slobode savjesti iz svijetloga doba naše prošlosti, doba seljačkih buna, reformacija i sviju pokreta, koji izvire iz preporodnog doba.“ Načela, na kojim se osniva rad slovenskih Orlova, jesu ova: „Orao je organizacija poštene kršćanske slovenske omladine. Zadaća je Orla združiti u jednu četu svoju slovensku omladinu, koja kršćanski misli i koja hoće da se i u životu ravna po kršćanskim načelima, . . .“ Samo radi tih **kršćanskih** načela hoće vodstvo Sokola da uništi Orla. I opet vidimo, da je borba Jugoslavenskog Sokolskog Saveza fanatička borba proti kršćanstvu.

Kršćanske će onda roditelje svatko iznenaditi, što ministarstvo prosvjete u Beogradu naređuje 28. ožujka 1920.: „Učitelji i učiteljice valja da budu spremni za sokolski pravac rada i vaspitanja. Svim nastavnicima i učenicima se preporuča, da što aktivnije i mnogobrojnije uzimaju učešća u radu za širenje sokolske ideje.“ Ta je ideja, kao što vidjesmo, protukršćanska, i eto ministarstvo prosvjete daje joj sankciju! Kad je kakolički episkopat ovo uvlačenje sokolske, po vlastitu priznanju, protukršćanske ideje nazvao „uvredom kršćanskoga naroda i kršćanske Crkve,“ onda je natražnjačko novinstvo prozvalo naš dični episkopat protunarodnim, nemoralnim i (čujtel) protukršćanskim! Nije ni čudo, jer liberalizam se i osniva na mistifikaciji i na izvraćanju pojмова.

Još bi se moglo navest mnogo dokaza za tvrdnju, da je vodstvo Sokola pošlo posve bezvjerskim putem, ali ne da nam prostor cvoga lista. Uzmite pomenutu knjižicu, ona će vas uputiti u duh našega i českoga sokolstva. Samo ću još istaknuti, da su sokoli već počeli i raditi prema ovim načelima: krate se pribivati u odori crkvenim svečanostima; guraju iz Sokola čestite mlade ljude, samo jer su članovi hrvatskog katoličkog omladinskog društva, to se n. pr. dogodilo u Sarajevu . . . Pa šta se onda ti intolerantni ljudi čude, što katolici osnivaju gimnastička društva na kršćanskim načelima? K sebi nam ne daju, kršćanskih društava ne smijemo osnivati: osuđuju nas dakle na to, da zahirimo i zakržljamo. Te im zlobne radosti ne ćemo pribaviti. Orle, raširi krila i vini se k Suncu! M. V.



Pabirci.

Tajna zvanja redovničkog. Kad je *de Montalamberta* ostavila kćerka i otišla u redovnice, napisao si je tužni otac za utjehu ovo:

„Tko je zapravo taj nevidljivi Ljubavnik, koji još i sada neodoljivo privlači Mladost, Ljepotu i Ljubav, premda je već prije osamnaest Stolja izdahnuo na sramotnom drvetu križa; koji se u takvom sjaju i milju očituje dušama, da mu se nije moguće oprijeti; koji si prisvaja najsočniju put od naše puti i najčistijom se našom krvi krijepi? Je li to čovjek? Ne, on je Bog! — Samo te je odgo-

netka te velike tajne; samo to ključ za razumijevanje toga uzvišenoga i bolnoga otajstva. Jedino Bog može takovo slavije slaviti i takovu odanost stoći. I taj Bog, taj Isus, čije se Božanstvo svaki dan sramoti i nijeće, dokazuje ga svaki dan uz stolnu drugih načina i onim čudesima po-zrtvovnosti i odvažnosti, što se nazivlje Zvanje. Mlada mu se i nevina Srca predaju posvema, da mu tako bar donekle zahvale za neizrecivi dar, kojim nas je darivao, kad nam je sebe samoga dao. — Žrtva, što nas razapinje, tek je slabi, uzrok ljubavi ljudske za ljubav Boga, što se dao razapeti za nas.“

S. S.